

DE NOORD-BRABANDER

Staat- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS. PRIJS

voor de Stad 12.

Franco per post. 14.

(Verschijnende

dremaalen in de week op Dinsdag, Donderdag en

Zaterdag.)

ADVERTENTIEN:

15 cents de regel.

Behalve 35 cents de regel.

IERLAND.

De verkiezingen, welke onlangs in Frankrijk hebben plaats gehad en derzelver uitkomst heeft ons daaraan eenige beschouwingen te wijden. Maar er is nog een ander land, dat onze aandacht dubbel waardig is, een land wachtende onder de hardste verdrukking, door het toedoen zijner onderdrukkers arm en met hongersnood bedreigd, heldhaftig in zijne beproevingen, sterk door die kracht, welke geen menschelijk vermogen geven kan, en zijne reding verwachtende van éénen man, die over zichzelf, alleen door zijn woord en zijn invloed, eene magt uitoefent, welke menig Vorst of Koning hem bejijdt.

Wie erkent niet aan deze trekken het ongelukkig maar ook het verheven Ierland; het rijk, onder de leiding van deszelfs bevrijder, den onsterfelijken O'Connell, tegen de onderdrukking der aristocratie en van het anglicanisme worstelt en, ofschoon arm tegen rijk, tegen de magtig, ofschoon nog door deszelfs onderdrukkers uitgeput, dien strijd volhoudt met bewonderingswaardige volharding en zonder de grenzen te overschrijden van wettelijkheid en burgerlijkheid, zonder bloedvergieten. Het was aan O'Connell voorbehouden een stelsel van bevestiging der vrijheid uit te denken en ingang te doen vinden, hetwelk zich op den tijd verlatende om eene zekere overwinning te behalen, vastig op den ingeslagen weg voortgaat en een welk kracht, genoeg bezit om de bewindslieden menig ongerust uur te laten doorbrengen en zelfs een strikelblok voor een gansch cabinet te worden.

Onze lezers kennen de uitgebreide associatie, bekend onder den naam van repeal-geenootschap, dat is: vereeniging van krachten om de parlementaire Unie tusschen Engeland en Ierland te doen opheffen en aan dit laatste zijn eigen parlement te doen teruggeven. Ongelukkig was deze associatie in twee fractien verdeeld, welke zoo niet tegen elkander vijandig, echter met zoo tegenstrijdige beginselen uitgingen, dat de bereiking van het door het geenootschap voorgestelde doel veel belemmering ondervond. Manteen door O'Connell gebragt op de hoogte, waarop zij thans gekomen zijn, hebben zijne maatregelen verlaten; zijne beginselen verzaakt, de werking des tijds en des regts mistrouwt

en getracht opstand, omwenteling, en burgeroorlog te verspreiden. Deze was de fractie, welke zich bekend maakte onder den naam van het Jeugd-Ierland. Meerendeels bestaat zij uit menschen, die min of meer met rationalismus en radicalismus besmet, de noodlottige leer volgen willen, welke die twee aartsvijanden, det godsdienst en der maatschappij in andere landen met zoo veel vrucht verbreden; en tot ondersteuning hunner beginselen hadden zij een dagblad opgericht onder den naam van *the Nation*.

Zoo lang de leden van het Jeugd-Ierland, die tevens meestal leden van het repealgeenootschap waren, hunne denkwijze slechts door gemeld dagblad verkondigden, kon de Bevrijder zich niet onmiddellijk tegen hen in te bresstellen; eene openlijke vredebreuk met deze partij, zoolang dezelve niet dringend door de omstandigheden geboden werd, zou de zaak van Ierland een te gevoeligen slag toebrengen; hij moest dus slechts met leedwezen de afwijkingen van het Jeugd-Ierland aanzien en door zijnen invloed bewerken, dat hetzelfde geen voortgang op de algemeene denkwijze had.

Eindelijk brak het oogenblik der geweldige scheiding aan. In eene vergadering van het repealgeenootschap, waarbij O'Connell niet tegenwoordig was, doch zijn zoon John het voorzitterschap bekleedde, stak het Jeugd-Ierland het hoofd op; de heer Smith O'Brien begint met het stelsel van den Bevrijder te bestrijden en het materieel geweld, den opstand, als een pligt der burgers in sommige omstandigheden te prediken. De hoofdredacteur van het dagblad *the Nation*, de heer Meagher, verdedigde met nog meer klem het gebruik van materieel geweld, en werd daarin door nog een anderen redenaar van het Jeugd-Ierland ondersteund. Welligt dacht men van de afwezigheid van O'Connell gebruik te maken, om het gansche geenootschap of althans de meerderheid van hetzelfde tot die noodlottige leer over te halen; maar John O'Connell toonde zich bij die gelegenheid, zijnen vader waardig en verlevendigde de hoop, dat zoo de grijze man, onder zijn zwoegen voor zijn vaderland bezwijken mogt, voor dat zijn geliefkoosd doel bereikt is, de geest die hem bezielt daarom niet zal vergaan, en Ierland nog door zijne zonen van den afgrond verwijderd zal gehouden worden.... John O'Connell

handhaafde den roem en het beginsel zijns vaders. Zonder aarzelen verklaart hij, dat na het gebeurde, de heer Meagher en hij, O'Connell, niet meer tot hetzelfde geenootschap konden behooren, en vorderde daarop eene onmiddellijke beslissing. Hij zegewiert een algemeene kreet gaat van uit de vergadering op: Leve O'Connell! O'Connell voor altijd! en Smith O'Brien, Meagher en al de leden die tot het Jeugd-Ierland behooren, hunne onderneming mislukt ziende, verlaten de vergaderzaal en zeggen het geenootschap vaarwel.

Kort daarna komt de Bevrijder in persoon het gedrag zijns zoons bekrachtigen, verklaart de partij van het Jeugd-Ierland uit den schoot van het repealgeenootschap verwijderd en legt aan dit werk de laatste hand door het dagblad *the Nation* insgelijks uit het geenootschap te verbannen.

Mogt nu het geenootschap zelve daardoor in leden verminderd zijn, mogt eene wedijverende partij zich naast hetzelfde gesteld hebben, om door verschillende middelen hetzelfde doel te bereiken, mogt O'Connell thans tegenstrevers, ja vijanden vinden in menschen, die hetgeen zij zijn aan hem te danken hebben, de morele kracht, de wezenlijke invloed van het repealgeenootschap is er merklijk door vermeerderd; het Jeugd-Ierland, geheel van de medewerking en de ondersteuning van het geenootschap verstooten, moge nog eenigen tijd hare leer prediken, het is niet te voorzien dat zij dezelve ooit in oefening zal durven of kunnen brengen; het zal zich ten laatste verplicht zien tot betere gedachten te komen en zich weder met het repealgeenootschap en deszelfs beginselen te vereenigen, of zoo het daartoe geene vaderlandsliefde genoeg bezit en eenige heethoofden het wagen moeten hunne verderfelijke leer in oefening te brengen, zal het in verval vangenissen, welligt op het schavot staan eindigen, dat voor Ierland niet beter dan noodlottig kon geweest zijn.

Maar wat boven alles, in deze omstandigheden, aan het repeal-geenootschap eene bijzondere kracht bijzet, is de algemeene bijval, welke aan O'Connell en de zijnen is te heurt gevallen en vooral de warme uitdrukking van instemming, hem van de Iersche bisschoppen toegezonden. Die het recht en oprigt catholijcisme der Ieren kent, ien de eenvoudige eerbiedzaamheid, waarmede zij de roepstem van de bisschoppen volgen, zal met ons bevroeden of

berekenbare gevolgen deze manifestanten der Ierse kerkvoogden op de bevolking moeten hebben, tot behoud der rust en vrede en tot het afwenden van den noodlottigen burgeroorlog. Die weet met welke nauwgezetheid de Ier gehoorzaamt aan den kerkvoogden, welke hij zich tot leider gekozen heeft, zal met ons instemmen, dat het gevaar voor langen tijd afgevoerd is, en dat wellicht de wenschen der Ieren bevredigd zullen zijn, alvorens de partij van het materieel geweld een schijn van overhand zal kunnen verkrijgen. Eere aan die voortreffelijke Kerkvoogden, die als bedienaars eener godsdienst van vrede, opstand en burgeroorlog met alle kracht tegen werken, maar die tevens als burgers, en met het lot hunner al te ongelukkige landgenooten begaan, eene werkdadige hand leenen aan de verbetering van dat lot en aan de opbeuring van het al te zeer vernederd volk!

KERKELIJKE STAAT.

ROME. Het enthousiasme, verwekt door de schitterende hoedanigheden van Z. H. Pius IX en de eerste daden zijner regering, is bij voortdaring even levendig, even algemeen. In de provincien is het even zoo gelegen. Die er geen getuige van is, kan er zich geen denkbeeld van vormen. Wel van bloedige botsingen te verspreken, zoo als eenige dagbladen schenen te wenschen, hebben de uitdrukkingen der openbare vreugd zelfs de vijandigste partijen vereenigd tot een algemeen gevoel van liefde en dankbaarheid. Men drukt elkander de hand, men verbreedert zich met eene hartelijke uitboezeming, men herhaalt deze trefsende woorden: » Wij zullen slechts een huisgezin meer uitmaken; wij zijn allen kinderen van denzelfden vader, van den doortuchtigen en welbeminden Pius IX. » Twee maanden zijn verlopen, sedert de H. Vader op den troon zit en er is geen enkele wandaad in dien tijd te Rome gepleegd. Eenige twisten hebben, als naar gewoonte, in de kroegen plaats gehad; maar het was eene oogenoemde tooneelen van wanorde genoeg, uit te roepen: *Leve Pius IX!* om dadelijk den ontstoken toorn tot bedaren te brengen. Men werpt de messen weg en omhelst elkander. Al wat rondom ons omgaat draagt den kennelijken stempel der Voorzienigheid. God behoude ons lang in dien gelukkigen staat van rust, vreugde, eendragt en innig vertrouwen. God schenke nog vele dagen aan onzen grootmoedigen Vorst! Ziedaar de wenschen van alle harten, ziedaar de kreet welke uit alle monden voortkomt, wanneer de H. Vader in het openbaar verschijnt. De geringste verandering in zijne gelaatstrekken wekt diepe bezorgdheid: » Heilige Vader, roepen soms de vrouwen uit het volk uit, wanneer hij voorbijgaat, ach! draag toch goed zorg voor uwe gezondheid! *Santo padre, obbiatvi cura della salute.* » De openbare audientien van elken doordag, de bijzondere audientien, dagelijke gedurende vijf of zes uren, het pnoemelijk getal verzoekschriften, welke hij zelf leest, de gewichtige en talrijke aangelegenheden van Staat en Kerk, zijn even zoo vele bezigheden, welke spoedig eene merke gezondheid, dan die van Pius IX, worden onderhouden; het is dus niet te verwonderen dat hij er soms wat vermoeid uitziet.

Zijne onuitputbare liefde jegens de ongelukkigen en behoeftigen wekt de vertederung en bewondering van een ieder. Gij weet dat een zijner eerste daden, toen hij nauwelijks den troon beklimmen had, is geweest een groot getal gevangenen voor schulden te bevrijden. Hij zet iederen dag met eene onvermoeide edelmoedigheid, dit schoone werk van barmhertigheid voort; overigens toen hij den zedel van Imola bekleedde, deed hij reeds hetgeen

hij thans op den Stoep van Petrus verricht. Het gebeurde hem dikwijls dat hij tot zijnen laatsten snuiver toe uitgaat. Op zekeren dag, bleef hem het geringste geldstuk niet over en eene arme vrouw verhoorde zich, en vroeg hem eene aalmoezen. Niet wetende wat haar te geven, ziet de heilige bisschop een silveren couvert op eenen tafel liggen: hem het, zeide hij aan deze arme vrouw, ga met u de bank van leening verpanden en ik zal het lossen, wanneer ik geld zal hebben.

Zijne barmhertigheid, voor wien hij deze liefdadigheid geheel verzwaagen had, was na nuttelooze nasproingen genoodzaakt zijnen meester te zeggen, dat men een couvert had gestolen, de eerwaardige Kardinaal glimlachte slechts.

ROME 10 augustus. De leden van het corps diplomatique zijn gisteren door Z. Em. den Kardinaal secretaris van Staat ontvangen. Z. Em. zal heden de hooge ambtenaren, bij zich toelaten.

— Men meldt de vestiging eener maatschappij tot oprigting eener geregelde dienst van stoombooten tusschen Rome en Livorno.

BOLOGNE. Zijne Hoogw. de kardinaal Vannicelli-Casoni, legaat der provincie, heeft den 7 augustus II. de volgende kennisgeving uitgevaardigd.

Het strekt mij tot een zeer levendig genoegen aan de brave bewoners dezer stad en der provincie kennis te mogen maken, dat onze H. Vader, Paus Pius IX zich gewaardigd heeft, mij te magtigen, hem al de uitgestrektheid van zijne hoogste voldoening over de betuigingen van gehechtheid en liefde, die zij jegens zijnen doortuchtigen persoon hebben aan den dag gelegd, met zulke volmaakte welvoegelijkheid en wijsheid, die een der roemrijke hoedanigheden van de uitstekende bevolking van Bologna uitmaakt, openbaar uitdrukken.

U kennis gevende van dit genadig antwoord van den heiligen Vader, op het verhaal dat ik de eer had voor den voet van zijnen troon neder te leggen betrekkelijk de algemeene vervoering dezer provincie en de redenen die haar hebben doen geboren worden, maak ik het mij tot eenen pligt u bij herhaling te verzekeren, dat het voor mij steeds een groot geluk zal zijn, aan Zijne Heiligheid nieuwe bewijzen uwer loyale verknochtheid en van uwe trouw aan 's pausen regering te mogen overdragen: bewijzen, waaraan voorzeker geen gebrek zal blijven, want ik koester het vast vertrouwen, ik weet dat gij allen bezield zijt met eenen oprigten wil om door uw wijs gedrag de naleving te bezorgen der wetten die uitgevaardigd zijn, om de bijzondere rust en de openbare orde te handhaven.

— De aardbeving in het groothertogdom Toskanen en in Sardinie, van den 14 dezer, waarvan wij in de latere berichten van ons vorig nummer gewaagden, wordt door nadere tijdingen bevestigd.

Te Livorno duurden de schokken van zeven tot acht seconden; men kon zich nauwelijks in de huizen staande houden. De murens werden verplaatst en omver geworpen, de klokken der kerken werden met geweld in beweging gebracht. Het geraas veroorzaakt door het gekraak der balken en muren, welke van een gevecht werden, gaven het gevaar eener groote ramp te kennen.

De verschrikte bevolking vluchtte de straat op met al de uitdrukkingen van schrik en wanhoop. De vrouwen wierpen zich op de knieën, de Madona van Montenero, beschermheilige der stad, aanroepende; de mannen teekenden zich met het kruis en liepen naar de woning hunner naastbestaanden, om hun hulp te bieden.

Het paleis van den franschen ambassadeur is zwaar beschadigd; een steen kwam op den armstoel van zijne echtgenoot nedervallen, die denzelfden nog maar kortelings verlaten had. Het huis van den consul generaal Bremer heeft ook veel geleden.

Op het land zijn de ongelukken veel grooter geweest. Gehoel dorpen zijn tot den grond toe af-

gevoert. Te Volterra is eene staatsgevangenis ingestort, een aantal gevangenen verpletterende. De uitwerking der aardbeving is tot Pisa toe waargenomen. Het gewelf der St. Michiels-kerk, een overoud gebouw, is reeds bij den eersten schok ingestort. De menigte had juist de kerk verlaten om de koster zou de deuren sluiten, toen het gewelf met een verschrikkelijk geraas nederplofte. De huizen in de stad werden heen en weder geschommeld, doch de ramp heeft aldaar niet zulke ongelukkige gevolgen gehad als te Livorno. Men schat het getal doden over de gansche landstreek op 38 en dat der gekwetsten op 140 waaronder 50 zeer gevaarlijk.

Te Napels heeft zich de aardbeving ook doen gevoelen, men heeft er echter geene ongelukken te betreuren gehad.

Te Livorno heeft men twee zware schokken gevoeld. De klok van den grooten toren is in beweging geraakt, al de huizen der huizen schelden een aantal schoorsteenen zijn op de straat nedergelopen, vele huizen zijn beschadigd. Er hebben echter geene ongelukken van bedentelijken aard plaats gehad.

TURKIJE.

KONSTANTINOPEL 7 augustus. Mehemet-Ali heeft II. dingsdag het keizerlijk verblijf van Therapia verlaten. Hij heeft zich te Belek opgehouden bij zijne schoondochter, de dochter van Arif-Bey, alwaar hij twee of drie dagen zal doorbrennen alvorens te Soheragban terug te keeren.

Men denkt dat Z. H. tegen den 15 dezer maand vertrekken zal, om voor te Ramazan te Alexandrie terug te zijn.

— Te Erzeroum hebben ernstige onlusten plaats gehad, ten gevolge eener wandaad gepleegd door lieden, die tot het gevolg van den gevolmagtigde van Perzie behoorden. Eerst toen de voorhaastige schuldige in handen der Turken was overgelyverd is de rust eestiglyng hersteld geworden, en zijn de noodig maatregelen genomen om de orde te handhaven te de ontvangst der bevelen welke men zich gelijkt heeft aan de Verhevene Porte te verspreiden.

Ibrahim-Pacha is den 6 augustus te Alexandrie aangekomen, aan boord der engelache fregat de *Voltaire*.

DUITSCHLAND.

Een duitisch dagblad verzekert, dat de aangelegenheid der hertogdommen Sleswijk en Holstein aanleiding heeft gegeven tot een overeenkomst tusschen Oostenryk en Pruisen, waarbij deze twee mogendheden zich verbinden de regten van Duitschland ongeschonden te handhaven. Volgens dat blad zou de laatste hand aan deze overeenkomst gelegd zijn, bij gelegenheid van het kortstondig bezoek van den koning van Pruisen te Koenigsward aan den prins van Metternich. De eenstemmigheid tusschen Oostenryk en Pruisen is, volgens hetzelfde blad, groter dan ooit.

— De eerste Kamer van het hertogdom Baden heeft in hare zitting van den 19 dezer aangenomen, waarin zij het gouvernement uitnodigt om al zijnen invloed te gebruiken tot de handhaving der onafhankelijkheid en nationaliteit der duitische hertogdommen, tot de depermenten monarchie behoorende. Men weet dat de Tweede Kamer reeds een advies tot hetzelfde doelende heeft aangenomen.

PRUISSEN. De *Allg. Preuss. Zeitung* heeft bericht dat de Koning het ontslag van den mede-Flottveil-minister van financiën heeft aangenomen en hem ontschuldigd heeft tot oberprocurator der provincie Westfalen.

De heer von Duesberg, die door den koning van Pruisen tot minister van financiën is benoemd is, in plaats van den heer Flottveil, in de Tweede kamerlijke minister van financiën benoemd. Hij heeft sedert de oprigting der reukbank de eerste was de graaf Adam van Schwarzenberg, die

minister was onder Frederik I. De heer van Duesberg was, voor dat hij minister werd, directeur bij het departement der eerediensten. Men zegt dat hij een voortreffelijk rechtsgeleerde is, maar hij heeft tot heden indig geen bewijs kunnen geven van zijn kunde in het financieel-zezen. Men hoopt evenwel, dat hij niet lang noodig zal hebben, om zich op de hoogte zijner nieuwe roeping te stellen.

Tijdingen uit Coblenz melden dat de provinciale en gemeentelijke verkiezingen in de Rijnprovincien geheel ten voordeele der catholijken zijn uitgevallen. Te Aken, te Bonn, te Coblenz, te Sinseldorp enz. hebben zij de schitterendste zegepraal behaald. Men heeft ook hier en daar protestanten en liberalen gekozen, doch in de meeste gevallen hebben zij hunne verkiezing aan de verdienzaamheid en grootmoedigheid der catholijken danken.

Een ander punt, der opmerkzaamheid overwaardig, is de geest van oppositie, welke zich over het algemeen veropenbaard heeft tegen de candidaten, die voor het gouvernement gestemd zijn. Onder dit opzigt heeft eene volmaakte eenstemmigheid plaats gehad tusschen de protestanten en de catholijken. Beiden hebben zich opverbiddelijk betoond. En evenwel is hier geen spraak van eene systematische oppositie. Geenszins. Al de catholijke kiezers zijn mannen van orde, bereid om het gouvernement te ondersteunen zoo dikwijls het hinde brengt aan de rechtvaardigheid en onpartijdigheid in dezelfde handelingen aan den dag legt; maar de herinnering aan het verledene heeft hen voorzigtig gemaakt; zij wantrouwen en niet zonder reden, al tegenen die zich niet sterk genoeg gevoelen om hunne persoonlijke belangen op te offeren aan hunne staatkundige of godsdienstige overtuiging. Zij willen afgevaardigden, waarop zij in alle mogelijke omstandigheden rekenen kunnen.

BRESLAU, 4 augustus. De apostaat Ronge is tot vier weken gevangenis veroordeeld, omdat hij de plegtigheden zijner eeredienst verrigt had in de kerk van zeker stadje, zonder van de regering daartoe verlof bekomen te hebben.

SPANJE.
De *Times* maakt een brief bekend, uit Valparaiso 30 maart, welke tijdingen behelst uit Otago tot den 16 april. Den 22 maart zijn de inwoonlingen op klaren dag tot in de stad doorgevoerd en hebben twee huizen in brand gestoken. De eigenaar van een dier huizen is door hen om het leven gebracht. De fransche troepen hebben dezen stouten aanval afgeslagen, welke onder de inwoners zoo veel schrik verspreidde, dat vele huizen en de schepen eene schuilplaats gezocht hebben. Het hevige gevecht heeft tusschen de Franschen en de inboorlingen plaats gehad, hetwelk vier uren duurde, waarbij aan weerszijde dooden en gekwetsten vielen.

De gast bijna geen dag zonder ontmoeting tusschen de Franschen en de Otago's. De toestand der Franschen is zeer benard, want de engelsche bewoners) is zulke niet anders. En wat men nog onaangenaamer maakt, is de beschuldiging dat wij de aanhangers zijn van de aanvallen der inboorlingen en hun geld en amunitie bezorgen om den oorlog voortzetten.

SPANJE.
MADRID 13 augustus. De Infant don Francisus van Assisio is op de volbloedste wijze door H. M. ontvangen; maar men schrijft zijn verblijf te Madrid, hetgeen overigens zeer kort zal zijn, niet aan huwelijksbeschikkingen toe. De *Heraldo* ondersteunt echter met meer kracht dan ooit het candidaat-schap van den prins tot de hand van de Koningin. De *Tempo* beweert dat het spaansch gouvernement den Infant don Enrique uitgenoodigd heeft, om naar Madrid terug te keeren.

FRANKRIJK.
PARIS 23 augustus. Gisteren heeft de Kamer der Eerediensten 102 stemmen tegen 4, het ontwerp van adres ten antwoord op de troonrede aangenomen. Des avonds ten 9 ure is de groote deputatie der Kamer bij den Koning toegelaten en heeft de hertog van Pasquier, kanselier van Frankrijk, voorlesing van het adres gedaan; hetwelk door den Koning beantwoord werd met de verzekering dat zoolang het Godde zal zijn leven te bewaren, het gewijf zal zijn aan de voortdurende ontwikkeling van het geluk en den bloei van Frankrijk.

Het fransche gouvernement heeft tegenover het canton Waadt een bezet genomen, dat voor-ker veel opzien door geheel Europa zal verwekken. Het heeft zich een gedeelte toegeëigend van het grondgebied, waarover reeds sedert dertig jaren verschil bestaat, doelt hetwelk het canton Waadt sedert al dien tijd in bezit hield en beheerde.

Ziehier wat het *Journal des Debats* daaromtrent vermeldt:
Het fransche gouvernement heeft geheel en volkomen bezit genomen van de vallei van Dappes, gelegen aan de westzijde van den voornaamsten bergkaten der Jura, aan de grenzen van het departement van dien naam en van het canton Waadt, dat tot heden het bezit daarvan aan Frankrijk betwist had. De werklieden, die voor rekening van het canton Waadt aan de herstelling van den weg van Saint-Cergues naar Rousses arbeidden, hebben het verbod ontvangen hun werk verder voort te zetten dan tot aan de brug, alwaar het grondgebied in verschil aanvangt en de eigenaars in deze vallei, die zich tot heden als onderdanen van Waadt beschouwd hadden, en als dusdanig hunne belastingen te Nyon betaald hadden, zijn aangeschreven geworden, om ze voortaan aan de fransche administratie van de Jura te komen voldoen.

BELGIE.
BRUSSEL 24 augustus. Gisteren hebben te Gend vrij ernstige ongeregeligheden plaats gehad bij geleheid van eenen verkoop bij executie tegen eenen inwoner van een der voorsteden die geweigerd had het stadsotrooi te veldoen. Twee burgers zijn daarbij ernstig gekwetst geworden.

NEDERLAND.
SHERTOGENBOSCH 26 augustus.
De aan ons medegedeelde brieven, door de laatste over-landpost aangebracht, berestigen steeds wat wij reeds vroeger over den godsdienstigen toestand der O. I. bezittingen hebben medegedeeld. Onder anderen wordt daarin vermeld dat Cartenstatt te Batavia in de kerk kwam om dienst te verrigten, terwijl een aantal geloovigen daar te samen hunne gebeden storten; op het zien van Cartenstatt, zijn zij niet zonder gemor en luide klagten de kerk uitgegaan. Ook zou Cartenstatt zich naar den Gouverneur-Generaal begeven en Z. Exc. een voorschot van f 1500 gevraagd hebben, voorgevende door zijne R. G. over het nauw gebragt te zijn enz.

Wij zijn overigens nog mededeelingen inwachtende van onze andere correspondanten, betrekkelijk den stand der zaken in Neerland-Indie.
Van eene goede zijde zijn wij onderrigt, en is ons als officieel medegedeeld dat te 's Gravenhage uit Rome het besluit is aangekomen, dat Mg. Grooff niet meer naar de O. I. zou terugkeeren. Daar het niet te betwijfelen valt, of er zullen bij zoodanig besluit, dat alleen om des vredes wille kan genomen zijn, waartoe de Kerk altijd zoo zeer bereid is, zekere voorwaarden verbonden zijn, welke ons niet zijn medegedeeld, zullen wij rustig de nadere bijzonderheden en den verderen loop der zaak afwachten.

Het heeft Z. M. behaagd te benoemen: tot grootkruis der orde van den Nederlandschen Leeuw, Z. Exc. de heer Dechamps, belgisch minister van buitenlandse zaken, en Z. Exc. den belgischen minister van Staat, den heer Mercier, en tot grootkruis der orde van de Eikenkroon, Z. Exc. den baron Willmar, buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister van Z. M. den Koning der Belgen bij het Nederlandsche Hof.

Voorts verneemt men, dat door Z. M. den Koning der Belgen benoemd is, tot grootkruis der Leopoldsorde Z. Exc. de heer de la Sayraz, nederlandsch minister van buitenlandse zaken. Z. Exc. de minister van financiën de heer van Hall, mede onderhandelaar, is reeds bij vroegere gelegenheid benoemd tot grootkruis der Belgische Leopoldsorde.

's HAGE, 24 augustus. H. K. K. H. prins en prinses Frederik worden eerlang in deze residentie terug verwacht.
Men verneemt, dat Z. K. H. de prins van Oranje en H. D. gemalin, omstreeks de helft der maand September, na het feest van de Yachtclub te hebben bijgewoond, eene reis naar buiten lands zullen onderneemen. Z. M. de Koning vertrekt, gelijk gemeld is, woensdag, zoo mede H. M. en Z. K. H. prins Alexander. Z. M. zal de koningin vergezellen tot Frankfort en vervolgens hoogstdezelv's reize naar Silezie voortzetten. Het verblijf van Z. M. buiten lands wordt gezegd eene maand te zijn, terwijl de terugkomst van H. M. en van de prinses en prinsessen voor den 6den December zal plaats hebben.

Heden middag, omstreeks vier ure wordt alhier per extra spoortrein verwacht H. M. de koningin-weduwe van Groot-Britanje.
Men verneemt, dat het lyk van den baron

Dedel herwaarts zal worden overgebracht, om in een familiegraf te worden bijgezet.
Gisteren hebben de generaal baron Willmar en de heer Mercier, in het *Hotel de l'Europe* een prachtag diner gegaven aan koning's ministers en het corps diplomatique. Ook de heer van Heeckeren, gezant te Weenen en de heer burgermeester der residentie waren daartoe uitgenoodigd.

LETTEL BERICHTEN.
Eenige dagbladen hebben gemeld, dat de *Diario de Roma* in het koninkrijk Napels verboden was. Deze tijding is van allen grond ontbloot.
Het Pruisisch gouvernement zal te Stettin eene vrijhaven oprigten en aldaar een goed stelsel van entrepôts invoeren. Het heeft met dat doel een uitgestrekte grond gekocht om eene nieuwe haven uit te diepen, welke met dokken zal omringd zijn en door een kanaal met de Oder gemeenschap zal hebben, zoodanig dat de schepen onmiddellijk uit de zee daarbinnen zullen kunnen loopen. De daartoe benodigde werkzaamheden zullen in de aanstaande lente aangevangen worden.

Ingezonden Stukken.
Mijnheer de Redacteur!
Met het onderstaande in uw geacht dagblad op te nemen zult gij verplichten een uwer bestendige Lezers.

Op vrijdag den 21 dezer hadden wij weder het bijzonder genegen de prijsuitdeeling op het instituut voor jonge jufvrouwen, onder de leiding van de dames G. Fölling en L. van Brussel bij te wonen. Waren wij bij voorgaande jaren verwonderd en opgetogen over de vorderingen en bekwaamheden der lieve kleinen, dit jaar overtrof zulks onze verwachting. Onder het zeventigtal jonge jufvrouwen traden er verscheidene op, die ons, zoo wel door onderlinge zamenspraken, als door het voordragen van dichtstukken in de Nederduitsche-Hoogduitsche en Fransche talen blijken gaven van het grondig onderrigt, dat op die school gegeven wordt.

Aangenaam was het te zien, hoe die lieve kleinen, met blijde verwachting zich naar den eerwaarden heer pastoor (**) begaven om uit zijn Eerw. handen de prijzen te ontvangen; maar gevoel vol het afscheid dat door vier der leerlingen van hare leermeesteressen en schoolvriendinnen bij van deze wederkeerig genomen werd: en leerlingen en onderwijzeressen gaven blijken van eene liefde en eene achting die aan meestal de leden van het auditorium tranen afpersten.

Gaat voort mejufvrouwen Fölling en van Brussel met het op die wijze aankweken van kunde en deugd aan het opkomend geslacht, en gij zult steeds de streefendste zelfvoldoening in uwe hartgen vinden. En zeer zeker niet de goede God met welgevallen op uw werk neder.
's Bosch 24 Augustus 1846.

Mengelwerk.
De oprigting van een catholijk dagblad in de Rijnprovincien.

Op het gezag van een protestantsch dagblad van Frankfort, hebben wij, eenigen tijd geleden, eenige bijzonderheden medegedeeld omtrent de oprigting van een catholijk dagblad te Keulen. De daarin vermelde bijzonderheden zijn niet geheel overeenkomstig de waarheid; een brief, uit Coblenz aan het *Journal de Bruxelles* geschreven, stelt de zaak in haar waar daglicht voor, en wij achten dezelve voor alle catholijken belangrijk genoeg, om dezen brief mede te deelen.

Coblenz 14 augustus 1846.
Gij weet waarschijnlijk reeds dat het cabinet van Berlijn het voornemen heeft opgevat om eene regerings-pers daar te stellen, welke geheel aan dezelfde belangen gewijd, wech's de verdediging der beginselen van orde en duurzaamheid opricht zou worden. Dit voornemen moge vreedzaam behagen aan degenen, die de onzigtigheid van ons gouvernement (*) De wel Eerw. de heer Korstens Pastoor der St. Catharina Parochie, vermeldt dat de Berwaards heeren van der Plecken van Eck.

